

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Дніпровський національний університет
залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна

Факультет

Економіко-гуманітарний

Кафедра

Економіка та менеджмент

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

ЕКОНОМІКА ГАЛУЗІ

Рівень вищої освіти – **перший (бакалаврський)**

Статус дисципліни – **обов'язкова**

Обсяг – **90/3 кредитів ЕКТС**

Дисципліна є компонентою освітньої програми:

Шифр галузі	Код і назва спеціальності	Назва ОПП
27 Транспорт	274 «Автомобільний транспорт»	Автомобілі та автомобільне господарство

Форма підсумкового контролю – залік

м. Дніпро – 2019

Розробник робочої програми

доцент Н. С. Чернова

Робочу програму розглянуто та схвалено на засіданні кафедри Економіка та
менеджмент від «30»08 2019 р. протокол № 1

Завідувач кафедри, професор, д.е.н.

О.М. Гненний

Розглянуто та схвалено вченого радою факультету «Економіко-гуманітарний»
«19» 09 2019 р. протокол № 1

Голова вченої ради, доцент

Т. В. Полішко

ПОГОДЖЕННЯ:

Робоча програма дисципліни відповідає нормативам навчального плану

Начальник навчального відділу

Л. Є.Андрашко

«20» 09 2019 р.

Робоча програма дисципліни відповідає вимогам нормативно-методичних

документів

Начальник навчально-методичного відділу

Л. С. Казаріна

«21» 09 2019 р.

1 Мета навчальної дисципліни

Вивчення дисципліни дає можливість формування знань, умінь щодо принципів здійснення ефективного виробництва та основ функціонування підприємства в різних ринкових умовах.

Метою дисципліни є досягнення компетентності та програмних результатів навчання зазначених в освітньо-професійній програмі (ОП):

ЗК11. Здатність застосовувати професійні та особистісні якості для забезпечення конкурентоспроможності на українському та міжнародному ринку праці.

ФК12. Здатність організовувати дію системи звітності та обліку (управлінського, статистичного, технологічного) роботи структурних підрозділів підприємств автомобільного транспорту, здійснювати адміністративне діловодство, документування та управління якістю згідно нормативно-правових актів, інструкцій та методик.

ФК13. Здатність аналізувати техніко-економічні та експлуатаційні показники дорожніх транспортних засобів автомобільного транспорту, їх систем та елементів з метою виявлення та усунення негативних чинників та підвищення ефективності виробничого процесу.

В процесі навчання формуються наступні «соціальні навички» Soft skills:

ЗК5. Здатність до усної та письмової ділової комунікації державною та іноземною мовами для спілкування у професійній та соціально-культурній сferах, володіння фаховою термінологією іноземною мовою. Здатність до усвідомленого поповнення і розширення комунікативних навичок у професійній сфері впродовж життя - в процесі спілкування та використання ресурсу СДН «Лідер» в процесі роботи над лекціями та практичними заняттями в СДН «Лідер»

ЗК6. Володіння навиками використання сучасного програмного забезпечення, Internet-ресурсів і роботи в комп’ютерних мережах, володіння основними методами, способами і засобами отримання, зберігання та переробки і використання технічної інформації у професійній діяльності – в процесі роботи над лекціями та практичними заняттями в СДН «Лідер».

2 Міждисциплінарні зв’язки

Дисципліни, які забезпечують вивчення дисципліни «Економіка галузі»

ВБ 2.10

Транспортна логістика

Дисципліни, вивчення яких спирається на дисципліну «Економіка галузі»

ОК 25	Організація автомобільних перевезень
ВБ 2.2	Сучасні тенденції розвитку конструкції АТЗ
ВБ 2.5	Технічна експлуатація та діагностика автомобілів
ВБ 2.7	Технологія виробництва та ремонту автомобілів

3 Очікувані результати навчання

Дисципліна «Економіка галузі» повинна забезпечити такі результати навчання (згідно з ОПП).

Програмні результати навчання (ПРН)

<u>Знання та розуміння</u> ПРН10. Ідентифікувати майбутню професійну діяльність як соціально значущу для ефективного розвитку країни.
<u>Аналіз і синтез</u> ПРН14. Ідентифікувати об'єкти автомобільного транспорту, їх системи та елементи
<u>Застосування</u> ПРН8. Використовувати принципи формування трудових ресурсів; виявляти резерви підвищення ефективності праці співробітників об'єктів автомобільного транспорту.
<u>Застосування</u> ПРН26. Організувати дію системи звітності та обліку (управлінського, статистичного, бухгалтерського та фінансового) роботи об'єктів та систем автомобільного транспорту.
<u>Знання та розуміння</u> ПРН20. Розробляти управлінські рішення щодо подальшого функціонування структурних підрозділів підприємства з оцінкою якості їх продукції.
<u>Знання та розуміння</u> ПРН27. Здійснювати адміністративне діловодство, документування та управління якістю згідно нормативно-правових актів, інструкцій та методик.
<u>Застосування</u> ПРН33. Брати участь в наукових дискусіях і процедурах захисту наукових робіт різного рівня та виступів з доповідями та повідомленнями по тематиці проведених досліджень.

Очікувані результати навчання (ОРН), які повинні бути досягнуті після опанування дисципліни «Економіка галузі»:

№	ОРН	Рівень	Шифр ПРН
1	Знати предмет економіка галузі.	I	ПРН10, ПРН33
2	Знати класифікацію підприємств	I	ПРН8, ПРН14, ПРН20
3	Знати основні фонди транспортних підприємств	I	ПРН26, ПРН27
4	Знати оборотні фонди транспортних підприємств	I	ПРН26, ПРН27
5	Визначати ефективність використання трудових ресурсів	I	ПРН8
6	Розуміти організацію оплати праці на підприємстві	II	ПРН8, ПРН26
7	Розуміти класифікацію витрат підприємства	II	ПРН26
8	Розуміти порядок формування доходів та прибутку підприємства.	II	ПРН26, ПРН27
9	Розуміти особливості ціноутворення на транспортні послуги	II	ПРН20
10	Розуміти сутність інвестиційної та інноваційної діяльності підприємства	II	ПРН10, ПРН20

4 Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала ЕКТС	Очікуванні результати навчання
A	Вміти орієнтуватись у питаннях здійснення ефективного виробництва в різних ринкових умовах та пов'язати отримані теоретичні знання з практичної діяльністю підприємств.
B	Аналізувати сутність інвестиційної та інноваційної діяльності підприємства.
C	Володіти методами наукового пізнання принципів економіка Розуміти механізм дії економічних законів на мікро- та макрорівні Описувати механізм функціонування суб'єктів різних форм господарювання, особливостей розподілу отриманих ними доходів.
D	Знати основні концепції та теорії економіки галузі. Розуміти зміст основних понять, категорій, законів ринкової економіки
E	Описати сутність економічних явищ та процесів; економічний зміст ринкових відносин та дію ринкового механізму попиту та пропозиції.
FX	Знати принципи, методи та категорії економіки
F	Знати предмет економіка галузі та його місце в системі економічних наук.

Досягнення вищих оцінок за шкалою ЕКТС базується на досягнутих нижчих.

5 Види діагностування результатів навчання

Форма оцінювання - залік.

Вид контролю	Бал
ПК1	50
ПК2, залік	50

Співставлення шкал оцінювання (екзамен, диференційований залік, курсова робота)

Бал	Оцінка ЕCTS	Оцінка за чотирибальною шкалою	
90 - 100	A	Відмінно	відмінно
82 - 89	B		дуже добре
75 - 81	C	Добре	добре
67 - 74	D		задовільно
60 - 66	E	Задовільно	достатньо
35 - 59	Fx		незадовільно з повторним складанням контрольного заходу
1-34	F	Незадовільно	незадовільно з повторним вивченням дисципліни

6 Розподіл навчального часу для денної форми навчання

Вид навчання (наведений приклад)	Семестр			
	сьомий		Усього	
	I половина	II половина	год	кр. ECTS
Загальний обсяг за навчальним планом	45	45	90	3
Навчальні заняття:	16	16	32	
– лекції	8	8	16	
– лабораторні заняття	-	-	-	
– практичні заняття	8	8	16	
– семінарські заняття	-	-	-	
Самостійна робота:	29	29	58	
– підготовка до навчальних занять	8	8	16	
– опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	7	7	14	
– підготовка до контрольних заходів	14	14	28	
Контрольні заходи:			залік	

7 Зміст дисципліни (екзамен)

Тема	Обсяг годин
1	2
Змістовий модуль 1: «Предмет і методи економіки галузі»	
Лекція	
Тема 1. Транспортний комплекс України.	2
Тема 2. Транспортне підприємство, як суб'єкт господарювання.	2
Тема 3. Основні фонди транспортних підприємств.	2
Тема 4. Оборотні фонди транспортних підприємств.	2
Тема 5. Трудові ресурси та ефективність їх використання.	2
Практичне заняття	
	2
Тема 1. Чинники зовнішнього та внутрішнього середовища транспортних підприємств.	
Тема 2. Правові засади функціонування підприємств.	2
Тема 3. Показники та шляхи підвищення ефективності використання основних та оборотних фондів.	2
Тема 4. Продуктивність праці та методи її вимірювання.	2
Самостійна робота:	
Підготовка до аудиторних занять:	8
Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	7
Підготовка до контрольних заходів	14
Контрольний захід	
Усього годин/кредитів ECTS	45/1,5
Змістовий модуль 2: «Фінансово-економічні результати та економічний механізм функціонування підприємств транспорту»	
Лекція	
Тема 6. Оплата праці робітників транспортних підприємств.	2
Тема 7. Основні результативні показники діяльності транспортних підприємств.	2
Тема 8. Фінансові результати транспортних підприємств.	
Тема 9. Ціноутворення на транспортні послуги.	2
Тема 10. Інвестиційна та інноваційна діяльність.	2
Практичне заняття	
Тема 5. Планування фонду оплати праці на підприємстві.	2
Тема 6. Калькування собівартості транспортної продукції.	2
Тема 7. Визначення показників рентабельності.	2
Тема 8. Оцінка ефективності капітальних вкладень в підприємство.	2
Самостійна робота	
Підготовка до навчальних занять:	8
Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях:	7
Підготовка до контрольних заходів	14
Контрольний захід	
Усього годин/кредитів ECTS	45/1,5

8 Складова Робочої програми дисципліни

(для заочно-дистанційної форми навчання)

Дисципліна Економіка галузі

Кафедра Економіка та менеджмент

Код і назва спеціальності	Назва ОПП
274 «Автомобільний транспорт»	Автомобілі та автомобільне господарство

Розподіл навчального часу за навчальним планом

Номер семестру	Розподіл навчального часу, годин / кредитів ЄКТС	Кількість годин та їх розподіл										Форма підсумкового контролю	
		Аудиторне навчання				Дистанційне навчання							
		лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	разом	лекції	лабора-торні заняття	практичні заняття	разом	Практичні заняття	Самостійна робота		
1	90/3	6	-	2	8	-	10	-	-	14	32	58	
						online	offline	online	offline	online	offline	залік	

9 Календарний план навчальних занять і робіт

Номер семестру	Вид заняття/робіт	Кількість годин						Тема заняття (лекцій, практичного і т.н.), робіт	Література (номер за переліком), гіперпосилання
		лекції	Практичні заняття	Поточні завдання	Самостійна робота	Всього			
1	лекція	2	-	-	-	2	Aудиторні заняття	3, 4. Основні та оборотні фонди транспортних підприємств.	[1,3,4,6,9] http://lider.diit.edu.ua/mod/lesson/view.php?id=37690 http://lider.diit.edu.ua/mod/lesson/view.php?id=37691
	лекція	2				2	5. Трудові ресурси та ефективність їх використання		

Номер семестру	Вид заняття/робіт	Кількість годин				Тема занять (лекції, практичного і т.н.), робіт	Література (номер за переліком), гіперпосилання
		Практичні заняття	Поточні завдання	Самостійна робота	Всього		
праакт	лекція	2			2	9. Ціноутворення на транспортні послуги	[1,2,6,7] http://lider.diit.edu.ua/mod/lesson/edit.php?id=42222
		2			2	3. Показники та шляхи підвищення ефективності використання основних та оборотних фондів	[1,4,5,7,8] http://lider.diit.edu.ua/mod/lesson/edit.php?id=42216
Дистанційне навчання							
Опрацювання дистанційних лекцій з елементами діяльності		2			6	Тема 1. Транспортний комплекс України. Тема 2. Транспортне підприємство, як суб'єкт господарювання.	http://lider.diit.edu.ua/mod/lesson/view.php?id=37689 http://lider.diit.edu.ua/mod/lesson/edit.php?id=42213
		2			4	Тема 1. Чинники зовнішнього та внутрішнього середовища транспортних підприємств.	http://lider.diit.edu.ua/mod/lesson/edit.php?id=42214
		2			4	Тема 2. Правові засади функціонування підприємств.	http://lider.diit.edu.ua/mod/lesson/edit.php?id=42215
		2			4	Тема 4. Продуктивність праці та методи її вимірювання.	http://lider.diit.edu.ua/mod/lesson/edit.php?id=42218
		2			6	Тема 6. Оплата праці робітників транспортних підприємств.	http://lider.diit.edu.ua/mod/lesson/view.php?id=37693
		2			6	Тема 7. Основні результативні показники діяльності транспортних підприємств. Тема 8. Фінансові результати транспортних підприємств.	http://lider.diit.edu.ua/mod/lesson/view.php?id=38322 http://lider.diit.edu.ua/mod/lesson/view.php?id=37694
		4			6	Тема 10. Інвестиційна та інноваційна діяльність.	http://lider.diit.edu.ua/mod/lesson/edit.php?id=42223
		2			4	Тема 5. Планування фонду оплати праці на підприємстві.	http://lider.diit.edu.ua/mod/lesson/edit.php?id=42219
		2			6	Тема 6. Калькування собівартості транспортної продукції.	http://lider.diit.edu.ua/mod/lesson/edit.php?id=42220
		2			6	Тема 7. Визначення показників рентабельності.	http://lider.diit.edu.ua/mod/lesson/edit.php?id=42221
		2			6	Тема 8. Оцінка ефективності капітальних вкладень в підприємство.	http://lider.diit.edu.ua/mod/lesson/edit.php?id=42224
						Підсумковий контроль	
16	16		58	90	Всього годин		

Укладач доцент Чернова Н. С. «___» 2019 р.

Зав. кафедри д.е.н., проф. Гненній О.М. «___» 2019 р.

НВ Андрашко Л.Є. «___» 2019 р.

9 Методи навчання

Лекції є інформаційно-словесними з використанням електронних дидактичних демонстраційних матеріалів (презентацій). Застосовуються на лекції такі методи, як бесіда та евристична бесіда, під час яких використовується чітка система, заздалегідь визначених запитань, які сприяють активному засвоєнню студентами системи фактів, нових понять та закономірностей.

Підготовка до лекції передбачає опрацювання матеріалу попередньої лекції за конспектом, підручниками [1-13], системою дистанційного навчання (СДН) «Лідер» [32].

Практичні заняття починаються з пояснення з використанням електронних дидактичних демонстраційних матеріалів (презентації). Далі виконуються тренувальні вправи за певним зразком. Обов'язковим елементом практичного заняття є здійснення відповідних розрахунків та обґрунтувань.

Підготовка до практичних занять передбачає опрацювання відповідних матеріалів посібників [1-13], лекційного матеріалу та виконання тесту для самоконтролю в СДН «Лідер» [32].

Опрацювання розділів програми, які не розглядаються під час лекцій, передбачає підготовку студентами конспекту відповідних тематичних питань. Для цього використовуються підручники та навчальні посібники [1-13], СДН «Лідер» [32], мережеві інтернет-ресурси [22-31].

Підготовка до поточного контролю передбачає опрацювання теоретичних питань, перелік яких розміщений в СДН «Лідер» та виконання тестів для самоконтролю [32].

9 Методи оцінювання (залик)

Вид контролю	Методи діагностики результатів навчання	Бал
ПК 1	Виконання завдань за ПЗ1 в СДН «Лідер»	7-12
	Виконання завдань за ПЗ 2 в СДН «Лідер»	7-12
	Виконання завдань за ПЗ 3 в СДН «Лідер»	8-13
	Виконання завдань за ПЗ 4 в СДН «Лідер»	8-13
	Всього ПК 1	30-50
ПК 2, ЗАЛІК	Виконання завдань за ПЗ 5 в СДН «Лідер»	7-12
	Виконання завдань за ПЗ 6 в СДН «Лідер»	7-12
	Виконання завдань за ПЗ 7 в СДН «Лідер»	8-13
	Виконання завдань за ПЗ 8 в СДН «Лідер»	8-13
	Всього ПК 2, ЗАЛІК	30-50
	Всього	60-100

Для запобігання порушення принципів академічної добросердісті (не особисте виконання тестів, списування) тестування в СНД «Лідер» може здійснюватися на ВЦ ЗВО.

За порушення академічної доброчесності із результату, що отримав студент, вираховується 30 % від максимального балу за той захід оцінювання, в якому виявлено порушення.

Рекомендована література

Основна:

1. Башкатова В.И. Планування роботи автотранспортного підприємства. Програмоване навчання / Башкатова В.И., Здерева Т.А., Стельмаховский Ю.С. – К.: Вища шк. Головне видав-во, 2012. – 288с.
2. Бойчик І. М. Економіка підприємств : навч. посібник / Бойчик І. М., Харів П. С., Хопчан М. І. - Львів: "Сподом", 2013.- 212 с.
3. Воркут А.И. Грузовые автомобильные перевозки. – К. : Вища школа, 1986. – 447 с.
4. Голованенко С.Л. Економіка автомобільного транспорту / Голованенко С.Л. – М.: Вища школа, 1983. – 352 с.
5. Голованенко С.Л. Збірник задач за курсом «Економіка автомобільноготранспорту» / Голованенко С.Л., Жарова О.М., Посипай В.Г. М.: Вища школа, 1980.
6. Голованенко С.Л. Справочник інженера-економиста автомобільного транспорта / С.Л. Голованенко, О.М. Жарова, Т.І. Маслова, В.Г. Посыпай. – К. : Техника, 1991. – 351 с.
7. Дмитриев И.А. Экономика предприятий автомобильного транспорта : учебное пособие / И.А. Дмитриев, О.М. Жарова. – Харьков : Знаду, 2004. – 184 с.
8. Жарова О.М. Типові задачі з економіки автомобільного транспорту: Навч. посібник для автотрансп. спец. вузів. – М.: Вищ. шк., 1991. – 223 с.
9. Жарова О.М. Типові задачі з економіки автомобільного транспорту : навч. посібник для автотрансп. спец. Вузів / О.М. Жарова, І.А. Дмитрієв. – Х. : ХГАДТУ, 1999. – 206 с.
10. Примак Т. О. Економіка підприємства : навчальний посібник / Примак Т. О. - К.: Вікар, 2015.- 178 с.
11. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік : посібник / Ткаченко Н.М. – К. : А.С.К., 2014. – 784 с.
12. Чабанова Н.В. Бухгалтерський фінансовий облік : посібник / Н.В. Чабанова, Ю.А. Василенко. – К. : Академія, 2012. – 476 с.
13. Шинкаренко В.Г. Экономическая оценка нововведений на автомобильном транспорте : учеб. пособие / В.Г. Шинкаренко, О.М. Жарова. – Х. : ХНАДУ, 2004. – 156 с.

Додаткова:

- 14 Бухгалтерський фінансовий облік : підручник ; за ред. Ф.Ф. Бутинця. – Житомир : ЖІТІ, 2012. – 608 с.
- 15 Сопко В. Бухгалтерський облік : навч. посіб. / Сопко В. – 3-тє вид. – К. : КНЕУ, 2013. – 578 с.
- 16 Пушкар М.С. Фінансовий облік : підручник / Пушкар М.С. – Тернопіль : Картбланш, 2014. – 628 с.
- 17 Войнаренко М.П. Податковий облік і аудит : підручник / М.П. Войнаренко, Г.В. Пухальська. – К. : ВЦ «Академія», 2012. – 367 с.
- 18 Тарангул Л.Л. Оподаткування та регіональний розвиток (теорія і практика) : Монографія / Тарангул Л.Л.. – Ірпінь : Академія ДПС України, 2003.– 286 с.
- 19 Фрадинський О.А. Основи оподаткування : навч. посібник / О.А. Фрадинський. - Львів : Новий Світ-2000, 2012. - 340 с.
- 20 Як заповнити податкову накладну та реєстр податкових накладних ; під ред.. Н.

Яновської. - Х. : Фактор, 2012. - 208 с.

21 Як заповнити декларацію з ПДВ ; під. ред.. Н. Яновської. - Х. : Фактор, 2014. - 288 с.

Електронні ресурси

- 22 Офіційний веб-сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України <http://www.me.gov.ua/>
- 23 Податкове законодавство, узагальнюючі консультації, анонс подій <http://sfs.gov.ua/>
- 24 Единий веб-портал органів виконавчої влади України <http://www.kmu.gov.ua/control/>
- 25 Нормативно законодавчі акти у державному секторі, підприємницької діяльності, міжнародні стандарти <https://mof.gov.ua/uk>
- 26 Законодавчі та нормативні акти з банківської діяльності. Періодичні видання НБУ <https://www.bank.gov.ua/>
- 27 Офіційний веб-сайт Міністерства соціальної політики України <http://www.mlsp.gov.ua/control/uk/index>
- 28 Державна служба статистики <http://www.ukrstat.gov.ua/>
- 29 Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України http://dspace.nbu.v.gov.ua/browse?order=ASC&rpp=20&sort_by=1&etal=-1&offset=17032&type=title
- 30 Нормативні акти України, дисертаційні автореферати, науково електронна бібліотека <http://www.nbu.v.gov.ua/>
- 31 Бібліотека університету та її депозитарій <https://library.diit.edu.ua/uk/catalog>
- 32 Система дистанційного навчання (СДН) «Лідер» системою дистанційного навчання (СДН) «Лідер». <http://lider.diit.edu.ua/course/view.php?id=1361>